

Spørsmål 149 (2024) fra Joachim Bekkevold Hansen (FrP): Antall årsverk i kategorier i kommunen

Til: Kommunedirektøren
Fra: Joachim Bekkevold Hansen (FrP)

Dato: 03.09.2024
Saksnr: 24/00101-149
Deres ref:

Hvor mange årsverk i følgende kategorier i Drammen kommune har vi, fordelt på de ulike programområdene:

- Mellomledere
 - Administrasjon og støttefunksjoner
 - Rådgivere
 - Saksbehandlere
 - Andre byråkratiske roller
1. Hvordan har utviklingen i antall årsverk i Drammen kommune vært siden kommunesammenslåingen, både totalt for kommunen og innen hvert programområde?
 2. Hvordan har utviklingen i årsverk vært i prosent pr programområde i forhold til utviklingen i brukere/tjenestemottagere pr programområde?

Svar

De fem kategoriene i spørsmålet finnes verken med felles definisjoner eller i faste registre i kommunal virksomhet. For å svare best mulig på spørsmålet, har kommunedirektøren derfor valgt å holde seg til mest mulig entydige definisjoner, der slike finnes, og ellers forsøkt å forklare sammenhenger og overlapper så godt det lar seg gjøre.

Tabellen under viser antall kontraktuelle årsverk i kategoriene «mellomledere» og «rådgivere», pr. mai 2024.

Stillingskoder i kommunen er bygget på hovedtariffavtalens bestemmelser. «Rådgiver» er eksempel på en slik stillingskode. I tabellen er det stillingskoden som er benyttet for å telle antallet «rådgivere». Tabellen viser at det finnes rådgivere i alle programområdene. Mange som har stillingskode «rådgiver» er i direkte tjenesteytende arbeid, som for eksempel ansatte i barnevernet og rådgivere på skole. Andre har oppgaver som for eksempel saksbehandling, lederstøtte eller annet.

I kategorien «mellomledere» i tabellen under, er alle virksomhetsledere og avdelingsledere talt med. Avdelingsledere er førstelinjeledere i kommunen, og det vil nok være litt ulikt hvem man spør, om de skal regnes som «mellomledere» eller som en egen gruppe. Her er avdelingsledere talt

Kommunedirektør

Politisk sekretariat

Organisasjonsnummer
921234554

Postadresse
Postboks 7500
3008 DRAMMEN

Besøksadresse

Telefon +4732040000
kommunepost@drammen.kommune.no

som «mellomledere». Kommunalsjefer og stabsledere er derimot ikke talt med, da vi oftest omtaler kommunalsjefene og stabslederne som en del av øverste ledelse. Også her kunne man ha valgt å telle annerledes, da det ikke finnes en entydig definisjon. Kommunedirektøren er av den oppfatning av tolkningen som er lagt til grunn, gir det beste tilgjengelige svaret på spørsmålet.

P-område	Mellomledere	Rådgivere
P01 Skole	110,1	12,6
P02 Barnehage	36,7	7,0
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	19,0	35,4
P04 Helse	12,0	3,0
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	20,0	6,4
P06 Hjemmetjenester og institusjon	67,7	18,3
P07 Rus og psykisk helse	10,0	5,0
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	6,0	7,4
P09 Kultur, fritid og idrett	15,0	17,1
P10 Medvirkning og lokaldemokrati		1,0
P11 Utbygging og samferdsel	11,0	21,8
P12 Vann, avløp og renovasjon	5,0	3,0
P13 Arealplan, klima og miljø	13,0	42,0
P14-P19 Sentrale enheter	14,9	145,2
Totalsum	340,4	325,1

Når det gjelder «administrasjon og støttefunksjoner», lar disse seg vanskelig telle. Årsaken er utfordringer med å definere klart hva som er eksempelvis «administrasjon». Det samme gjelder «saksbehandlere» og «andre byråkratiske roller». Utdyping følger i de neste avsnittene.

De aller fleste ledere og medarbeidere kommunen utfører i større eller mindre grad administrative oppgaver i sin ordinære jobb. Det er en naturlig del av stillingen å dokumentere i eksempelvis arkiv og journalsystemer mv. Det vil være krevende å skille ut, og dermed beregne, hvor mange årsverk som knytter seg til administrasjon. En rapport fra Senter for økonomisk forskning (SØF-prosjekt nr. 3750: «Storbyfaktor administrasjon», 2022) viser også til andre forhold som kompliserer hvordan vi måler og ser på administrasjon. I rapporten heter det blant annet om forskjeller mellom storbyer at «en del skyldes trolig interne tolkninger av begrepet 'administrasjon'». Rapporten sier også «Mange ser på administrasjon som overordnede oppgaver som ikke knyttes til en enkel tjeneste. Andre forståelser er administrasjon som støtte for tjenesteproduksjon, mens noe forstår det som alle ledere og merkantilt ansatte eller hele kjeden av administrative oppgaver.». Med andre ord er det en krevende øvelse å beskrive administrasjon presist, og målemetodene innebærer usikkerhet.

Avhengig av definisjonen som legges til grunn, kan noen konkrete eksempler på administrasjon kan være behandling av barnehagesøknader, håndtering av ulike henvendelser til innbyggertorgene, byggesaksbehandling, skriving av saker til politisk behandling eller prosjektledelse ved innføring av ny teknologi i omsorgstjenestene mv. Det er dermed krevende å gi et helt absolutt tall på årsverk som jobber med administrasjon i hele kommunen.

Svært mange av kommunens ansatte må være forberedt på å gjøre eller delta i saksbehandling i en eller annen form. Det kan blant annet dreie seg om å tildele omsorgstjenester, barnehageplass, behandle søknader om tilskudd, tildeling av bolig osv. Alle disse oppgavene utgjør en stor del av saksbehandlingen. Kommunedirektøren har derfor ikke tall på antall årsverk som gjelder saksbehandling. Det vil kreve et større utredningsarbeid å kunne gi et godt svar.

Knyttet til spørsmålet fra representanten, kan det være relevant å si at da Drammen kommune ble slått sammen per 1.1.2020, tok man et valg om å etablere sentrale stabsmiljøer på flere områder. Det betyr at de som jobber med å skrive saker til politisk behandling, utviklingsarbeid i skole, helse, omsorg og så videre, samt de som hjelper organisasjonen innen ulike støttefunksjoner som lønn, regnskap, økonomi, personalsaker, anskaffelser, IKT og så videre, er organisert i sentrale staber under kommunedirektøren. Det jobber nå total 275 årsverk i disse stabene i programområde 14, ledelse, styring og administrasjon, men langt fra all administrasjon og saksbehandling foregår her.

3. Hvordan har utviklingen i antall årsverk i Drammen kommune vært siden kommunesammenslåingen, både totalt for kommunen og innen hvert programområde?

Svar:

Oversikten under viser utvikling i antall årsverk i perioden 2020 – 1.tertial 2024.

Antall årsverk	des.20	des.21	des.22	des.23	apr.24
P01 Skole	1 566	1 559	1 619	1 707	1684
P02 Barnehage	676	672	704	735	741
P03 Forbyggende tjenester (inkl. barnevern)	291	319	341	360	354
P04 Helse	262	275	309	291	195
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	413	427	552	486	486
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1 265	1 270	1 504	1 301	1385
P07 Rus og psykisk helse	171	175	214	191	208
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	222	212	236	241	173
P09 Kultur, fritid og idrett	142	149	168	170	221
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	2	3	3	3	3
P11 Utbygging og samferdsel	114	117	129	135	137
P12 Vann, avløp og renovasjon	71	74	83	85	86
P13 Arealplan, klima og miljø	96	100	101	105	110
P14-P19 Sentrale enheter	273	260	282	288	294
2 Totalt	5 564	5 612	6 245	6 098	6 077

Tallene i tabellen er ikke direkte sammenliknbare per programområde da det har vært flere omorganiseringer i perioden. For eksempel har helsehuset blitt flyttet fra P04 til P06.

Endringen fra 2021 til 2022 handler i stor grad om endrede rapporteringsrutiner. Fra 2022 ble bl.a. midlertidige årsverk inkludert i rapporteringen. Sykefraværet har vært økende, og dette har medført et betydelig behov for å ansette midlertidige ansatte.

Kommunedirektøren viser også til svar gitt i forbindelse med 1. tertial rapport 2024. og svar på spørsmål nr. 125, i 2024.

4. Hvordan har utviklingen i årsverk vært i prosent pr programområde i forhold til utviklingen i brukere/tjenestemottagere pr programområde?

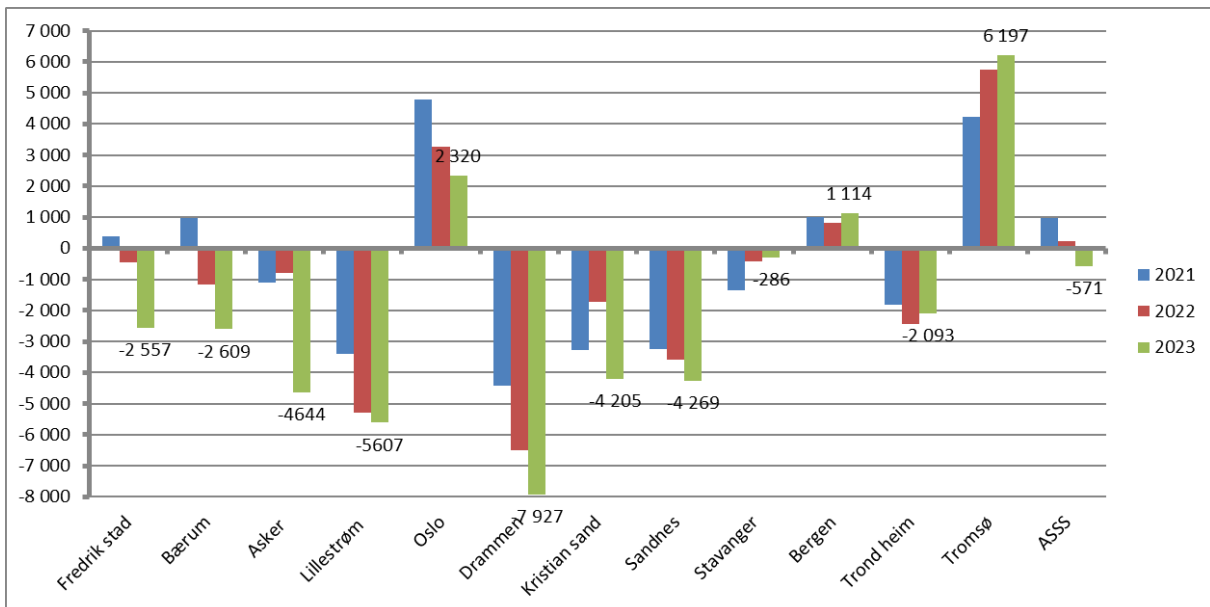
Svar: Spørsmålet peker på interessante problemstillinger knyttet til produktivitet, og om kommuneorganisasjonen til enhver tid klarer å tilpasse seg endringene i brukergruppene. Det ville imidlertid kreve betydelige ressurser å utrede temaet for hele kommunen og fremskaffe sikre tall.

En alternativ tilnærming er å se på kommunens utgiftsnivå pr. innbygger, sammenlignet med andre kommuner. Figuren under viser at Drammen kommune i 2023 brukte 7927 kroner mindre pr. innbygger enn beregnet utgiftsbehov totalt for de tjenestene som omfattes av inntektssystemet¹

Figuren viser også at Drammen kommune er den kommunen som har størst avvik i forhold til beregnet utgiftsbehov blant ASSS- kommunene og bruker minst pr. innbygger av alle kommunene i ASSS- kommunene.

De tyngste nøkkeltallene er for grunnskole, pleie og omsorg, og barnehage. Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Drammen er på 15 649 kroner. Det nasjonale gjennomsnittet er 19 553 kroner. Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger på en kostnad på 50 024 kroner – og det er etter at det er korrigert for ulikt utgiftsbehov. I Drammen driftes denne sektoren med en nettokostnad på 22 436 kroner. Gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 12 (som Drammen er en del av) er 25 644 kroner. Landsgjennomsnittet (uten Oslo) er på 25 978 kroner. Differansen tilsvarer om lag kroner 350 millioner kroner.

Netto driftsutgifter i tjenestesektorene innenfor inntektssystemet. Avvik fra korrigert beregnet utgiftsbehov. Kroner per innbygger

¹ Inntektssystemet omfatter følgende tjenesteområder (grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, barnevern, helse, sosial og administrasjon)